

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Karočnina listu:

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K
Posamezne številke	10 v.
Zunaj Avstrije celo leto	17 K

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Št. 74.

Maribor, dne 1. julija 1912.

Letnik IV.

Kaj si hojke govorijo...
Kaj si smreke šepetajo...

(Turistovske refleksije iz pota k Sv. Arehu.)

Z neokoljivo silo potegne človeka. Srce mu zahrepeni in ven mora iz prашnega mestnega zidovja, ven in tja gor v zeleno krasoto ponosnega Pohorja. Ko ostavlja mesto in hiti tja ven v sveži jutranji vzduh, se srce širi vesolja in si polnimi dihi vsrkava vase čisti zrak. Kakor bi te sunil z ostrino v srce, te pa zaskeli, če te sreča otrok in te odkritosrčno-ujudno pozdravi „Guten Morgen.“ Na mah je žalost, bridka žalost v tvojem srcu. Zdi se ti, da vidiš pred sabo vse stotine potujočih, izgubljenih slovenskih duš, da te je zamrzle hlad nemškega vala, ki hoče poplaviti mariborsko okolico. Skoro si hud nad uljudnostjo malega šolarja in ljubše bi ti bilo, če bi bil molčal. Pospešiš korak, da bi se otresel neprijetnih misli, toda ne gre. Vidiš lepo in rodovitno polje okrog sebe in ne moreš se izogniti misli: Glej, kako se ponižava grabežljiva nemška roka na te ravnine, da bi jih s kruto brezobzirnostjo priklopila nemškemu ozemlju. Pogledaš in vidiš tam pred sabo mogočno poslopje radvanjske šole in vsa tužna zgodovina našega šolstva ti stopi pred oči. Od nekaj je bivalo tu slovensko ljudstvo. Če prav v bližini Maribora, vendar že stoletja ni pozabilo slovenskega jezika. Še danes govore ljudje med sabo skoro izključno slovenski in najdeš jih, ki nemščine niti ne znajo. Šola pa, ki se dviga tam ob vzhodni hriba, je slovensko grobišče. V njej se pretvarja z nekulturno in nemoralno doslednostjo slovensko dečo v janičarje. Nič ne vpraša oholi Nemec, če ni greh proti zdravemu razumu, da se vstopa malemu otroku v glavo nemščino, katere ne umeje, če ni zločinsko nasilje močnejšega najšibkejšim, da se hoče vgrabit v zemljo narodu, ki jo je namakal s svojim znojem stoletja in jo vzljudil. Nič ne vpraša nemški tujec, temveč ob žvenketu Judeževih srebrnikov hladnoščno kupuje nedolžne žrtve. Nič ne izbira v sredstvih, nič ne štedi Schulverein z denarjem, samo da se vdejski krivični volja in vjarmi svobodno ljudstvo. Boli človeka ta krutost in preklinjal bi jo, če bi kaj zdalo. Zlasti tam zunaj v prosti, svobodni naravi se zdi še tem občutnejša tlačilna mora, ki ho-

če vkovati v težke sponje cel narod. In slična bridkosti polna povestnica se ne vije samo okrog radvanjske šole, ampak okrog mnogih, premnogih drugih... Cela dravska dolina je posejana z njimi...

Enakomerno stopam v hrib. Pogled na Maribor in celo okolico mi prežene neprijetne misli. Vesel vživam naravo in prisluškujem veliki pesmi lepote, ki brni skozi ozračje.

Sv. Boltenk...

Zadovoljen se človek odpočije. Par ur hoda človeka vendar le nekoliko vpeha in kozarec mleka se zelo prileže. Če segneš še nekoliko globokeje v nahrbtnik, nič ne škodi. Toda tudi Sv. Boltenk buči v srcu neprijetne refleksije. Naša zemlja je že tako preprežena z živimi in vidnimi spomeniki naše zgodovine, da se ti pri vsakem koraku odpre nov list. Misel na protestantizem in na vse, kar je v zvezi s tem idolom vsenemštva, se ti porodi nehote, ko se tiš tam gori pri staroslavniem oznanjevalcu pohorske zgodovine, zadovoljen, da imaš že tako lep kos poti za sabo. Ne le naše ljube materinsčine, temveč tudi od dedov podedovane vere nas hoče oropati nemški sosed. Premalo uspešno in ne dovolj sigurno se mu zdi samo vtajenje materinega jezika, za to hoče vcepiti še protestantizem. Vse čustvovanje in mišljenje posameznika hoče dobiti v oblast, da potem lahko stori z njim, kar mu ljubo in drago. Je to najogabnejša vrsta kupčije, s sužnji, ker se ne razteza samo na telo, ampak hoče gospodariti z dušo. Včasih se je veliko govorilo o kupčiji s črnimi sužnji. Ves kulturni svet se je zgražal nad njo in gibanje proti človeški sramoti je razburjalo vsa ljudstva. Še veliko bolj in odločnejše bi se morala javnost, ki se navadno kar topi humanitete, obrniti proti kupovanju duš. Toda škoda besedi. Ušoda in zgodovina malih narodov je le pregestokrat vsa polna pekoče ironije. Kar velja napram velikim narodom za nedopustno, to morajo mali narodi prenašati dan za dnem. Ne kaže pa, da bi se radi tega vdaljali sentimentalnemu obupu. Nikakor ne. Biti mora nam to samo nauk, kako vrediti vse narodove sile in silice, v kakšni smeri zastaviti njegove moči. Kakor Pohorje že stoletja samo, brez tuje pomoči klubi v vetrovom, kakor je Pohorje trdno sklenjeno in ostro označena enota na vse strani, kakor Pohorje iz sebe ven črpa večno nove moči, tako mora tudi naš na-

rod. Zavedati se moramo vsi, da ne smemo povsem nič računati na tujo pomoč, skleniti moramo ves narod v tesno sklenjeno falango, posplošiti moramo izobrazbo duha in plemenitost srca do zadnjega posameznika, da bomo kot celota tvorili izrazito individualnost in v ponotrjeni samonikli kulturi bomo imeli nevstahljiv vir odpornih sil. Kakor se Pohorje ne meni, če hočejo vpečatiti Nemci na njegovih obronkih znamenja protestantizma in vsenemštva, tako bomo tudi mi imunizirani proti raznim rakranam, s katerimi se hoče zastupati naše narodno telo.

Nekaj minut za Sv. Boltenkom nas pozdravi razgledni stolp nemškega planinskega društva. Značilna kurioziteti: kogar vprašate, vsak bo povdaril nemški stolp. Nihče ne reče mogoče železni stolp, ampak splošno se polaga naglas na diferenciranje z „nemški.“ Narodni boj na meji, ki ga ravno Dravska dolina tako zelo čuti, nam je potisnil sam po sebi ločitev med nemškim in slovenskim najbolj v zavest. Tudi ko prideš k Sv. Arehu, imaš priliko sam na sebi občutiti, kako je narodna zvestost stvar srca. Med tem ko te Sv. Boltenk nič ne razveseli, se ti zdi, da prideš pri Sv. Arehu v znan domač kraj. Kar zaigra ti okrog srca in tiha zadovoljnost je v tebi. Vse sentimentalne misli se porazgube in zopet se naseli samozavest v nas. Silna moč, ki kipi iz ponosnega gorovja navda tudi človeka in pogled v bodočnost postane jasnejši. Kar naenkrat se rodi uverjenje: Dokler bo stalo zeleno Pohorje, ob katero se zamana zaganjajo silni vetrovi, bo stal tudi slovenski rod, ob katerega se bodo brez uspeha zaletavali vetrovi iz severa. Ves srečen leže človek v mehko trato in zdi se, da šepetajo smreke in govorijo hojke o lepši bodočnosti naroda-trpina!

Vlada in karteli.

Kartelna enketa, ki jo je sklicala vlada, je že davno za nami. Brez dvoma zanimivo je, če premostrimo sedaj stališče vlade napram kartelom in posledice kartelne enketi. Železni kartelni enkete predsedujoči akcijski načelnik trgovinskega ministrstva dr. Brozek, je v razpravi razburjen zavrnil medklic „oderuh“, ki je bil naperjen proti kartelom na železo. Še samo ta epizoda nam precej jasno označuje stališče vlade napram kartelom na železo in splošno

PODLISTEK.

Kozel „štok“.

(Napisal Januš Golec.)

Ako bi naš župnijski varuh sv. Jurij, ki gleda z vojaškim ponosom naravnost proti zahodu, iztegnil svojo desnico, zadel bi s palcem v znani Radl. Če bi pa dvignil levo, sunil bi s kazalcem v takozvani Kozji vrh. To Kozji vrh, ki ga ščiti mogočna Jurijeva levica, na desni pa Drava, si hočemo izbrati za pozorišče naše povesti.

Kozji vrh, zakaj pač to ime?

Zgodovina tega imena je znana menda samo sv. Juriju; kajti meni bi se zdelo bolj umestno Kozji rep.

Prvič že radi naravne oblike, ki se sicer ne krije popolnoma, pa vendar tako nekako slična je tolikanj zaničevanemu kozjemu udu; drugič pa radi hiš, bajt in kajš, ki so pa v resnici raztrošene brez pravega reda, kot, da se na kratko izrazim, dlake v kozjem repu.

Prav končne dlake tega kozjega vrha, oziroma repa, bolj proti Dravi, nekako v trikotu tvorijo tri kajše. Prva, da začnem koj z vrhom tega trikota, je bila nekčaj last Tumplovega „haštrunca.“ Bil je ta naš haštrunc remšniški rojak, pa že v zgodnji mladosti je pokazal hrbet sv. Juriju in se klatil veliko let po Mažarskem kot drvar. Še le kot veteranerija ga je sprejel sv. Jurij v svojo črno vojsko. Sive brade pa krepke postave, kot bi ga bilo vrglo iz oblakov se je prikazal haštrunc na Remšniku. Kupil je od starega Tumplovega kajšo s par njivami in odslej ga je vse nazivalo Tumplovega haštrunca.

Tumpl, to bi se še slišalo, pa „haštrunc“, kaj pa je to?

Mogoče kak mažarski svetec? O, Bog ne daj! Po pravem imenu tega človeka sem pozabil vprašati; haštrunc pa so mu ljudje nadjali radi tega, ker

je silno preklinjal in vedno v mažarsčini. Kedar koli so se jeli zbirati oblaki nad njegovo kajšo, klatil je z obema rokama proti nebu in pretil oblakom z vsemi ogrskimi prebivalci pekla; ker je pa vsako kletvico začel z besedo „haštrunc“, prijelo se ga je to ime.

Balo in izogibalo pa se je tega haštrunca vse, mlado in staro, že radi tega, ker je vedno preklinjal, prav posebno pa še, ker se ni nikdar prikazal v cerkev. Malo je zahajal tudi med ljudi, le tu pa tam se je oglašil v krčmi na en frakelj, pa je navadno sam sedel za mizo in nekaj godel v košate brke.

Druga dlaka v koncu tega kozjega repa je pa bila Pištaklova kajžarca Katra, že bolj jesenska gosposdična in ob enem aabica na Kozjem vrhu. Ni bila sicer prava potomka Pištaklov ali Pištintov, kakor so se imenovali ti ljudje, ampak rajna Pištaklova Lucika ni imela lastnih otrok, pa je vzela Katro še kot majhnega otroka za rejenko.

Bila pa je Katra marljiva, poslušna in je stari Luciki lepo postregla na starost. Poplačalo jej je bable trud in delo s tem, ča jej je sporočilo kajšo z željo, naj bi po njeni smrti tudi Katra stopala bo stopinjah babškega poklica, ki je bil že od Bog ve kdaj ravno na to kajšo navezan.

Dobro se je godilo Katri tudi po Lucikini smrti. Z delom se ni nikdar prehitela, na vroče ni nikoli pila vode, ampak je še celo na njivo seboj nesla lonček kave. Denarja za kavo jej je donášal poklic, za mleko jej pa tudi ni šlo slabo, saj je vendar Katra barantala s kozami, torej je bilo vedno dovolj take zverine pri hiši.

Med vsemi kratkorepimi kozačami na celém Kozjem vrhu pa se je najbolj odlikoval Katrin kozel „štok“ po imenu. Bil je visoke postaje, kot saje črne dlake, nazaj zakrivljenih rogov in hripavega glasu, ki se je gibal v basovem ključu.

V veliko korist pa je bil štok Katri, ker je bil strah vsem kozjevrškim lavžankov (fantalinov). Goto-vo nobeno jabelko ali hruška bi ne bila prišla Katri

pod zob, ako bi ne bil za stražnika štok. Katra se je vestno držala poklica, puščala kajšo vedno osamljeno in ni se jej treba bilo bati, da bi se bil priklatil kak nepovabljen gost čez plot. Š štokom bi se bila morala srečati bodisi pri vstopu ali pa pri slovesu; da so pa štokovi rogov trdi, to so dobro vedeli vsi gladeži po Kozjem vrhu.

Posebno odkar jih je okusil Krampičev Jurica, ki je znal na gniljiv način popisati svojim tovarišem, kako ga je podrl štok na tla pod drevesom in ga ni pustil tako dolgo vstati, da se je vrnila škilava Katra, ki mu je za nameček še pošteno preustrojila neimenovani del telesa.

V isti smeri kot Pištaklova Katra avžal je par streljajev oddaljen krojač Lukuš s svojo nad vse ljubljeno Barbko. Bil je srednje, pokvečene postaje, tako suh, da se je moral držati za plot, če je veter vlekkel in edini krojaške stroke v celi župniji. Imel je stroj, dosti dela, pa tudi precej zaslužka. Lukuš je bil drugače dobra duša, le dve strasti sta ga nekoliko še bolj pačile in včasih obvladovali, namreč: lovska, in kakor je večkrat sam pravil, da hodi na orožne vaje v krčmo. Delal je pridno po par mesecev, potem pa popival celih 14 dni. Predno pa je zgotovil te svoje orožne vaje, se je vedno streznil in se podal z grozno skesanim obrazom proti domu. In stopivši v kajšo, se je vlegel na trebuh na mizo in rekel Barbki:

„Tu imaš palico, pa le po meni!“

Barbo pa je ta dejanski Lukušev kes vselej tako presunil, da ga je pogladila z vso nežnostjo zakonske ljubezni po licu in rekla:

„Vem, da si lačen, tamkaj na ognjišču še le imam nekaj za-te, le najej se, potem pa priden boji. Saj si si ga za potrebo privoščil; otrok pa nama tudi ni Bog dal, je že vedel, zakaj ne.“

Tako je zagovarjala Barbka Lukuša, on pa je vsikdar v takih trenutkih pošiljal gorke vzdihljaje zahvale proti nebu, da mu je Vsemogočni postalil tako dobro žensko.

(Dalje prihi.)

napram kartelom. Govorijo pa še tudi druga dejstva, da glede kartelnega vprašanja vlada ne stoji „nad strankami.“ Dejstvo, da si v parlamentarnih krogih niso mnogo obetali o vladni enketi, ki je bila sklicana v svrhu uravnave perečega kartelnega vprašanja, katero je sokrivo draginje, in ki bi se naj zato hitro rešilo parlamentarnim potom, se je do pičice izpolnilo. Še več! Posvetovanja o razmerah v kartelirani železni industriji so še celo dokazala, da se je vlada docela vdinjala železnim kartelistom in njihovim trabantom. V ilustracijo te trditve samo površen pogled na borzna poročila oficijoznega vladnega organa, ki se je v nedeljo dne 23. junija povzpela do slavošpeva na železni kartel. „Fremdenblatt“ je tako-le odobravalo Kestranekovo politiko:

„Danes vlada samo to prepričanje, da je železni kartel častno prestopal ta teden enketi. Kot neutemeljeni so se izkazali napadi, ki se že leta in leta ponavljajo na to organizacijo.“

Da, list celo meni, da pomenja kartelna enketa „magoslovje kartelne misli.“ Kiar se je razupilo kot „pogrešek“ v železni karteli, pomeni baje velik napredek. Domisljavo veselje oznanja list, če piše: „Celo serijo napačnih obdolženj proti železnemu kartelu je generalni ravnatelj Kestranek mirno preresel, pričeneši pri dobavnih stroških do cen. In ko so bila zadostno razkrojena vsa obdolženja, so polagoma umolknila nasprotniki.“ Glas vlade se pa moti, če misli, da bo sedaj po končani kartelni enketi polagoma pojenjal boj zoper ekscese kartelov. „Economist“, glavno glasilo dunajske borze ter priloga „Neue Fr. Presse“, pa stvar nekoliko drugače prečenja. V številki od dne 23. junija t. l. pravi, da so se z obelodanjenjem nekaterih slabosti in učinkov kartelov podali argumenti, ki ojačujejo upravičenost stališča nasprotnikov. Nihče si ne upa utajiti, da so ravno v Avstriji cene na železo tako visoke, kakor v nobeni drugi evropski državi. Vsled tega pa trpi široki konsum in razvijajoča se industrija s stroji, kakor tudi razne druge panoge obrta.

Nadalje je neizpodbitno, da je visoka carina na železo le zaradi tega, da se s polnim izkoriščanjem iste dosežejo v železni industriji visoke dividende in visoke tantieme. Tudi rente in drugi vrednostni papirji močno občutijo vpliv kartelov. Da se še dolgo ne bo obrnilo na boljše, o tem priča dejstvo, da še celo dobro poučeni krogi sklepajo nove kupne pogodbe vključ v visokemu kurzu. In kako obubne so naše rente! Dne 21. junija so padle avstrijske rente za 15—20 v. Avstrijska krona renta je notirala 87—90; pri tem pa je bila ogrska krona renta z 88 velično na boljšem. Takšnega pritiska kurza avstrijskih rent pod ogrsko kronsko rento, še nismo nikdar zaznamovali. Obžalovati je, da si avstrijska vlada dela tako malo skrbi s tem pojavom na rentnem trgu. Če bi vlada ne bila zavzela tako očitno prijaznega stališča napram kartelom, bi bila že lahko samo na ta način „umetno“ povzdignila rentne kurze. Med tem, ko je pričetek enketi dal povod k nakupovanju železnih vrednostnih papirjev, je nadaljnji potek posvetovanj prav kmalu odstranil neprijazno razpoloženje v vrstah železnih tužinarjev. Samoumevno so vladi napram tako mogočni industriji vedno le davčno-politični prevlarki merodajni. Vendar je pa čudno, da vlada noče nič vedeti o tem, da bi se napravil vsaj poskus, obdačiti oderuške dobičke kartelnih organizacij. Bogati viri dobička v železni industriji izzivajo naravnost, da se jih bolj obdači. Zadnje četrtletne bilance „Alpino-montanske družbe“ izkažejo 1.750.000 K več, kakor v istem času lanskega leta. V tem letu pričakujejo 6.000.000 K več dobička. Praska „Eisenindustrie-Gesellschaft“ bo bržčas tudi imela čez 3.000.000 K več dobička. Naraščajoči dobiček kartelov hoče ostati davčni oblasti, kakor se zdi, tezra incognita. Industrija bi vsled tega obdačenja nič ne trpela, ker se ravno njej obljublja naraščajoča konjunktura. Sprejeta brambna predloga in veliko-tezni investicijski načrti državnih železnic bodo v bodoče prinesli železni industriji mnogo bogatega dobička. Samoobsebi umevno se tudi spekulacije z montanskimi vrednostnimi papirji ne bodo zadovoljile z majhnimi dobički. Fiskus kot velikega konsumenta železa bo pa krepko vzdramilo iz spanja železno veleoderuštvo. Po našem mnenju je oni veseli zaključek v „Fremdenblattu“, ki hoče uvesti nemški sistem pri razmotrivanju naših gospodarskih vprašanjih za naše čase neraben. Iz izjave Bismarcka, ki jo je podal Kestranek, glasom katere se mora nemška železna industrija ščititi pred Angleško, izvaja vladni organ za avstrijsko železno industrijo enake posledice. Ali danes so prišli drugačni časi. Celotno deželno nemškega sistema se slišijo glasovi, ki zahtevajo znižanje carinskega varstva za Nemčijo, četudi je to tamkaj že itak nižje, kakor pri nas. (Pri surovem železu za 30%!.) Avstrijski železni industriji ni treba več takega carinskega varstva, kakor pred 30 leti, katerega nikakor ne rabi. Kako še neki zahtevajo veleindustrijski krogi znižanje ali celo odstranitev varnostne carine za poljedelstvo pri njenem sedanjem stanju, če ga sami obdačajo radi lastnega oderuštva z visokim zidom.

Kartelirana sladkorna industrija se tudi izbornostno razvija, vključ urejeni colnini. Čas do 1917 (eto revizije pogodbe) je še dolg, in bo treba tudi v Avstriji pogosto govoriti prav po ameriški zoper trust. Klic zoper draginjo naj ne olmeva samo v zahtevanju po cenejšemu kruhu in mesu, ampak konsum zahteva tudi cenejšo železo in druge produkte,

na katerih sedaj sloni železna roka oderuških kartelov.

Ljudstvo ne pozna v boju zoper draginjo nobenih ozirov na posameznike, najmanj pa na kartele in „kramarski duh“, kakor ga nazivlja vladni organ, ki zahteva, da se odstrani kartelno oderuštvo, ne zblesti nikdar več.

Shodi.

Sv. Lovrenc nad Mariborom.

Lepo zborovanje je bilo. Gospod župan Hauptmann je vse skrbno priredil, in tako je šlo vse gladko in mirno. Predsednikom shoda so si izvolili zborovalci g. Hauptmanna, podpredsednikom g. Pavla Škerbinjeka, zapisnikarjem g. Brezočnika.

Poslanca dr. Korošec in Pišek sta razlagala deželnemu zboru predloženi vodnopравни zakonski načrt, v katerem je marsikatero določilo, ki je za naše razmere nevarno. Ako liberalni listi pišejo, da so kranjski poslanci sprejeli ta zakon, je to njihova deželna zadeva, v katero se mi ne vtikamo. Vsaka dežela ima svoje posebne potrebe in želje. Štajersko ljudstvo gotove točke tega zakona odklanja, in njegovi poslanci bodo v smislu ljudstva postopali. Tako bo, in liberalci lahko pišejo v svojih listih, kar hočejo.

Predsednik g. Hauptmann je spravil želje prebivalstva v posebne resolucije, ki so se soglasno sprejele. Potem je bil izvoljen poseben odbor, ki naj zasleduje vodno-pravna vprašanja in vzdržuje stik s poslanci. V ta odbor so izvoljeni gg. Fr. Korman, J. Korman, Hauptmann P. in M. Škerbinjek, Bezjak, Godec, Lešnik, Robnik, Pet. Korman.

Ni nam treba posebej omenjati, da se je tudi na tem zborovanju pokazala velika inteligenca in zavedna narodnost naših vrlih pristašev ob zelenem Pohorju.

Dol pri Hrastniku.

Število naših izobraževalnih organizacij se je zopet pomnožilo z novim bralnim društvom. Organizacije liberalcev in socialnih demokratov nazačujejo, kar je pravzaprav velika sreča za naše ljudstvo, ker ti ljudje ne razumejo drugega nego narod in osobito mladino posurovljati ter zapeljevati k pijančevanju, zapravljanju in plesanju. Naša stranka pa ima pred seboj visoke, v resnici ljudsko-izobraževalne cilje, in zato naša organizacija raste in se venomer izpopolnjuje kakor glede na število, tako tudi glede na notranje delo.

Na Dolu smo si že dolgo želeli izobraževalno društvo, in v nedeljo, dne 30. junija, se je naša želja izpolnila. Na povabilo predlagateljev društvenih pravil je prišel profesor dr. Hohnje, ki je imel v cerkvi dnevu primerno pridigo in potem v zborovalni sobi govor o nalogah novega društva. Izvoljeni odbor nam daje poročstvo, da bo društvo krepko in uspešno delalo za svoj plemeniti cilj: širiti pravo izobrazbo in pospeševati sloglo med kmečkim in delavskim stanom v tem kraju.

Jarenina.

Zopet je pokazala naša Jarenina, da je cela v krščansko-narodnem taboru. Dekliški shod, ki se je vršil na Petrovo, dne 29. junija, se je obnesel nepričakovano dobro. Ze vreme, ki se je par dni držalo prav pusto, je pokazalo, da simpatizira z nami. Govoril je g. prof. dr. Hohnje, ki je bil zelo zanimiv tako v cerkvi, kakor zunaj. Na podlagi reka: Vse premorem v Njem, ki me krepki, razlagal je govornik načela, po katerih naj se ravna mladina, da bo podobna apostolskim prerokom Petru in Pavlu. Na shodu zunaj cerkve pa je stavil mladini v vzgled velikega mladinskega Slomškega. Govorilo je na shodu, kateremu je predsedovala Anica Kren iz St. Ilje, 15 mladenk, nekatere iz prav oddaljenih krajev, ena celo iz Ljutomeru.

Politični pregled.

Državni zbor.

V današnji seji državne zbornice se bo končala specialna debata o budgetnem provizoriju. Glasovanje se bo vršilo jutri. Kmalu za budgetnim provizoriju pride na vrsto vojaški kazenski pravni red, nadalje 15 poročil legitimacijskega oddelka. Jutri, to je v torek bo zboroval konvent senijorjev, ki bo določil one predmete, o katerih bo še razpravljala zbornica v tem tednu. Sklepčna seja bo bržkone v soboto dne 6. t. m. Med predmeti, ki jih bodo predlagale razne stranke, da se o njih razpravlja še v tem zasedanju, se nahaja zavarovanje proti neizgodam in boleznim mornarjev, zavarovalna pogodba, zakon o živinskih kugah in zakonska predloga o hišno-najemniškem davku glede odbitnih odstotkov. Nadalje se še predlaga: Zakonska predloga o subvencioniranju donavske paroplovne družbe, o regulaciji Donave, avstrijskega Lloydja in paroplovne družbe Dalmatija, nadalje poročilo o vpeljavi inženirske komore in komore arhitektov, poročilo o razpravi državnih posestev, imunitetne zadeve, poročila o bedi, končno pa še mednarodna pogodba za zabranjevanje neizgod na morju. Večina teh predmetov bo bržčas brez debate odkazanih parlamentarnim oddelkom. Možno je, da bodo poslanci že v četrtek ali v petek šli na počitnice.

Stanovanja za rudarje.

Socialno-politični odsek je imel pretečeni torek sejo, v kateri se je razpravljala predlog posl. Bretschneiderja, zadevajoč stanovanja za rudarje. Soc.

demokrat in referent v pododseku, poslanec Seitz, je predlagal, da bi naj rudarji v bodoče, ne dobivali več stanovanja od podjetnikov, kakor je bilo to do sedaj po § 78 obrtnega reda dovoljeno, ampak podjetnika bi se moralo prisiliti, da sklene z delavcem posebno najemniško pogodbo. Nadalje je poročevalec navedel še več točk o reformi najemniške pravice. Po njegovem mnenju bi bilo za delavce mnogo bolje, če bi se za njihova stanovanja ne poskrbelo več s stanovanji za rudarje, ampak z zadrugami za grajenje stanovanj.

Poslanec dr. Licht se je pa odločno izrekel zoper predloge socialno-demokratskega poslanca Seitz, ker bi se s takšnimi postavnimi določili dalo v roke delodajalcem preveč sredstev, s katerimi bi lahko poljubno šikanirali svoje delavce.

Vladni zastopnik, sekijski načelnik dr. Schauer, se je istotako izjavil, da se nikakor ne strinja s predlogi, ki jih je stavil socialni demokrat Seitz, ker nasprotujejo interesom delavstva in podjetnikov.

Tukaj se zopet enkrat vidi v prav jasni luči ljubezen socialnih demokratov do delavcev. Še tisto bore malo, kar ima delavec-trpin, še tisto bi se mu naj vzelo!

Cesar

je v četrtek, dne 27. junija, obiskal ministrskega predsednika grofa Stürgkha, kateremu se vrača bolezen na bolje, a še vedno ni zdrav.

Vojaški nabori.

Vojaški nabori v avstrijskih kronovinah se prično dne 28. julija, na Ogrskem pa 1. avgusta.

Ogrski državni zbor

je imel dne 27. junija zadnjo sejo. Ministrski predsednik plem. Lukacs je predložil cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim je odgođen državni zbor do 17. septembra. Grofu Tiszi je priredila vladna stranka burne ovacije.

Albanija.

Kritičen položaj v Albaniji traja dalje. Dezertacije vojaštva se nadaljujejo.

Raznoterosti.

Iz sodne službe. Sodnik dr. P. Skaberne je prestavljen iz Vrhnike v Litiijo, Ant. Kajfež iz Velikih Lašč v Radovljico. Okrajni sodnik dr. M. Dolenc je dobil mesto pri višjem deželnem sodišču v Gradcu; za sodnike so imenovani avskultanti I. Kerc za Vrhniko, dr. M. Kranje za višje sodišče, dr. I. Kenda za Kamnik, dr. M. Scheffenegger za Konjice, dr. I. Wallner za Radgono in dr. H. Fohn za Slov. Bistrico.

Iz srednješolske službe. Profesor na državni gimnaziji v Pulju, Humert Dosati, je imenovan za profesorja na državni gimnaziji v Trstu; profesor na gimnaziji v Kranju, Ivan Grafenauer, je imenovan na prvo gimnazijo v Ljubljani; gimnazijski profesor v Celju, Franc Handl, je prestavljen na Dunaj; profesor na realki v Mariboru, dr. Robert Janeschitz, je premeščen na državno gimnazijo v Gradec; profesor Jesip Jenko v Seretu v Bukovini, je premeščen na državno gimnazijo v Trst; iz Trsta je prestavljen profesor Maks Mahr na Dunaj; profesor na realki v Idriji, Julij Nardin, pride na prvo državno gimnazijo v Ljubljani; iz Beljaka na Dunaj je premeščen prof. Oskar Ranier; profesor Ivan Siegel v Pulju je premeščen na državno realko v Trst; profesor na gimnaziji v Kopru, dr. Evgen Simzig, je prestavljen na goriško gimnazijo; iz Ellenboga je prestavljen na goriško gimnazijo Lenart Stölinger; iz Trsta na Dunaj je premeščen dr. Julij Witternik; iz Freistadta v Celovec pride gimnazijski profesor Friderik Wolseger. — Imenovani so za stalne gimnazijske učitelje: Gregor Herzele za Beljak, Bruno Leithner za Celje in Otmar Fistravec, dosejaj na državni realki v Mariboru, sedaj na gimnaziji istotam.

Vlak povozil. Pri čuvajnici v Spodnjih Lažah ob južni železnici je povozil vlak triletnega sinčka Alojzija Cence iz Sp. Laž. Ko so poklicali zdravnika, je bil deček že mrtev.

Romarski vlak k Materi božji na Trsat priredi iz Maribora Kršč. soc. zveza. Vlak odide iz Maribora dne 8. julija 1912 ob 12. uri 45 minut zjutraj. Nazaj pride vlak v Maribor dne 9. julija 1912 ob 7. uri 50 minut zvečer. Natančni vozni red in cene, ki so ravno iste kot lanskega leta, najdete v „Straži“ med naznanili. Tam je tudi vspeh pobožnosti, sploh vse, kar je potrebno. Med potom obiščemo tudi svetovno znano postojnsko jamo, katero so lani romarji splošno občudovali. Vozili se bomo tudi eno uro po morju, da romarji nekoliko spoznajo morje. Južna železnica nam je dala na razplogo tudi nekaj takih kart, s katerimi se iz Reke nazaj lahko pelje v vsakim osebnim vlakom, samo z brzovlakom ne. Enkrat se sme tudi voziti nazaj grede prekiniti ali pretrgati. Kdor bi hotel ostati n. pr. v Ljubljani, ali kdor bi se hotel peljati po morju v Trst, ta bi si moral vzeti tako karto. Te karte pa so dražje kakor navadne, in sicer stane takšna karta za II. razred 4 K več, za III. razred pa 2 K 50 vin. več, kakor navadna. Kršč. soc. zveza ljudno prosi č. gg. dušne pastirje, da to romanje ljudem priporočajo; romarje, ki se oglašajo, zbirajo ter karte potem obenem skupno naročijo. Stroške za dopušljanje denarja naj si blagohotno odtegnejo. Karte se naročajo in denar se pošilja edino-le na naslov: Romarski odbor v Mariboru, tiskarna sv. Cirila.

Velika Slomškova slovesnost Orlov v St. Jurju ob juž. žel. Dne 11. avgusta se vrši v St. Jurju ob južni železnici Slomškova slavnost Orlov, za katero se je že začelo pripravljati razne organizacije. Opozarjamo že sedaj vsa društva, da ne prirejajo ta

dan veselje in delujejo za obilno udeležbo. Ta svečanost v St. Jurju mora zbrati vse sloje Sp. Štajerija na prijateljski sestanek. Načrt slovesnosti in ljudske veselice se bo pravočasno naznapil.

Naši liberalci imajo svoje velike dneve. Ker doma nič več ne pomenijo, zato so veseli, če jih kje drugod vsaj nekoliko vpoštevajo. Taka prilika se jim je ponudila letos v ravnokar minulih praznikih. V Pragi se vrše od četrtega sem velike vseslovenske slavnosti: vseslovenski kongres časnikarjev, odkritje spomenika Palackemu, vsesokolski izlet itd. V Pragi so zbrane silne množice. Danes se je odkril Palackev spomenik. Kar je šel k odkritju tudi naučni minister dr. Hussarek, so zagnali Nemci velik krik, ki se je pa že polegel. Palacky je gotovo eden najzanimivejših mož češke zgodovine. Njegova zgodovinska dela so ravno tako pomembna, kakor njegovo politično delovanje. V soboto se je vršila javna telovadba. Bilo je prav mnogo občinstva. Telovadilo je 11.000 telovadcev in 6000 telovadkinj. Sokolski izlet v regnici ni bil drugega kot velika parada, pri kateri štejejo zlasti naši liberalci svoje skrčene vrste.

Sramujejo se ga. Kar je bilo pričakovati, se je zgodilo: liberalci so zatajili Plevnika. Prej je bil še njihov očiščen pristaš, sedaj ga pa naenkrat nočejo več poznati. Žalostno je za Plevnika, da se ga tako otrešajo in mu tako plačujejo, da se je prej pehal za liberalce ter se spuščal v afere, ki so več kot smrdle. Žalostnejše je pa še za liberalce, da imajo izsiljevalce za odlične pristaše. Pika.

Südmarka je imela v soboto v Solnogradu svoj 23. občni zbor. Dohodkov je imela 587.427 K, stroškov pa 665.749 K. Za naseljeništvu se je izdalo od pričetka (l. 1905) 739.797 K.

Neurja. Čudno je vreme v zadnjem času in dela posebno kmetu obilo preglavic. Seneno košnjo le težko spravi pod streho, in večkrat mora napol suho, deloma tudi napol segnito seno zložiti v kozolce. A to še ni najhujše. Od mnogih strani prihajajo žalostne vesti o nalivih, povodnjah in toči. V Laškem okraju je vsak dan, skozi celi teden padlo preobilo dežja. Savinja je v noči od 25. na 26. jun. narasla na več kakor za 2 metra. V noči od 24. na 25. junija so pa imeli hud naliv. Potok, ki teče skozi Laški trg, je tako silno narastel, da je povzročil mnogo škode. Udrlo se je več cest in mnogo potov je poškodovanih. — V Polzeli so pa imeli v noči na torek grozno točo. Hmeljski nasadi so popolnoma uničeni. Škoda na poljih je neizmerna.

Štajersko.

Sv. Areh na Pohorju. Veliki shod pri Sv. Arhu na Pohorju se bo letos vršil dne 14. julija, to je v nedeljo pred godom sv. Henrika.

Luče. Kaj si vse ne domišljujejo dopisniki „N. Lista“! „Spekli so hudo župnika Lekšeta“, pišejo. O duševne reve, polne žganjarskega duha, ki se čohate vedno ob župnika kakor umazan ščetinar ob plot, kdo od Lučanov se neki zmeni za vas? In kakšni ste? „Slabo iščete dopisnika“, pišete. Zakaj? Ne iščemo ga, ker vemo itak, da je slab človek, kakor tudi tistega ni nič priča, ki ž njim drži. Sramovati bi se moral pravi Lučan, če bi ga taki ljudje in časopisi pasme Smrdokavke hvalili. Dopisnik si sam škoduje s surovim zabavljanjem in zmerjanjem čez „farje in pavre“ po oštarjah! Laž ima kratke noge, to so se lahko dozdaj vsi prepričali. Kaj ne čedni „Konzomovec“? Zato je boljše, pišete, „da se ne marate več prerekati“. Ako ne boste ostali pri besedi, povemo pa mi nekaj, kar vam bo še bolj dolgo zvonilo po ušesih.

Spodnja Hudinja pri Celju. Dne 23. t. m. je peljal ob glavni cesti posestnik Jožef Krajnc polno obložen voz od Sv. Marjete proti Sp. Hudinji. Na vozu je sedel tudi tovarniški delavec Ojsteršek. Motorni voz, ki je pridrdral, je pa konja tako splašil, da se je spustil v divji beg. Krajnc je vrglo iz voza. Dobil je na glavi hud rano. Na klice Ojsteršeka, ki je sedel na vozu, so prihiteli na pomoč vaščani, ustavili konja ter zabranili, da se ni pripetila še druga nesreča. Voznik na motorju se za nesrečo niti zmenil ni!

Galicija. Čim vrlejša je naša mladina, ki se pridno organizira v društva ter izobražuje, da si pridobi vseh onih znanosti, ki so potrebne krščanskemu slovenskemu mladeniču in mladenki, že sedaj v najlepši mladostni dobi, za poznejšo dobo, tem krutejši so naši liberalni nasprotniki. Z raznimi psovkami se vedno zaganjajo v naše voditelje, kateri se pa ne ozirajo ne na levo ne na desno, ampak korakajo po začrtani poti naprej. V dokaz naj bo, da je priredila naša vrla mladina pri našem županu g. Francu Reharju v sedanji poletni seziji dve veselici, ki sta se nad vse dobro obnesli. Kako zares lepo je videti mladenko kakor mladeniča, ki se spretno suče na gledališkem odru, tekmujejoč z marsikaterim mestnim igralcem, ki da ljudstvu oni užitek, ki si ga želi. Ali ni to v sedanjem težavnem času za kmečkoga fanta ali dekleta trudapolno in požrtvovalno? Toda železna vrata se morajo prebiti pod voljo naše vrle in značajne mladine. Čuditi se moramo samo, da nekateri inteligentnejši gospodje ne umevajo, kolike važnosti je to za slovensko mladino. Niti toliko ne upoštevajo njih truda, da bi se odzvali povabilu, ter jih posetili z obiskom. Onim, katerih dolžnost je bila, skrbeti za izobrazbo mladine, ako bi bili res pravi slovenski rodoljubi, je to deveta briga. Kaj je temu vzrok? Samo to, ker je društvo v Kršč. soc. zvezi. To je edini vzrok, da nočejo ali pa (vsled velike ignorance) ne morejo sodelovati, v tako potrebnih predmetih. Hva-

ležni smo samo, da nismo ravno od teh odvisni, ker imamo lastne može, koji so svoji nalogi kos. Ker pa uvidevajo različni faktorji, da bi znala ta vrla mladina pozneje postati nevarna sama za liberalce, iztuhali so ti brihtni gospodje, da morajo občino raztrgati, da ne bodo sedanji voditelji društev na Zg. Ponikvi in v Galiciji tako složno delovali skupaj, kakor se to sedaj godi, ter vodili mladino do onih ciljev, ki že davno nadkriljujejo sedanje liberalne napetneže. Mnogokrat so se zaganjali v svojem umazanem „Nerodnem Listu“ v to mladino, a ti napadi so naše le vspodbujali. Sedaj pa brihtne glavice hočejo: narazen mora vse. Najprvo se mora krajni šolski svet razločiti, da bo lahko dvojen komando, in sedaj še občino. Na prvo so se vrgli z neko nemško vlogo, na katero se je vjelo nekaj političnih kalinov, kar je tem žalostnejše za slovenske može, ki si ne upajo s slovenskimi vlogami na dan pri merodajnih mestih, ker menijo, da jih bo kar skrat pohrustal, ako bi se drznili, vlagati prošnje v slovenščini. Za razcepljenje občine so pa z raznimi neresničnimi izreki lovili domačine kakor tuje s podpis, da bi s tem pokazali, da jim ljudstvo zaupa. Toda ako bi ti ljudje z odkrito besedo prišli na dan, s kakšnimi nameni se dela, ne bi bili nikdar vjeli nekaj naših somišljenikov. Toliše hinavščine, kakor jo ima danes navažno liberalce, presega že vse meje. Tej drznosti mora čati vsak naš somišljenik primeren odgovor. Najhuje boli liberalce še vedno zadnji poraz pri državnoborskih volitvah, ker so, svesti si zmage, tako sramotno propadli. Vsled tega hočejo spraviti vse one občine, ki so imele „klerikalno“ večino, narazen. Toda naglost ni pridna, je rekel že polž. Prehitro ste se izdali. Zaupamo našemu občinskemu odboru, da bo gotovo in resno premišljeval dogodke, ki se vrše v njegovem delokrogu in kot merodajen razsodil pravično v prid naše, čeprav obširne, a vendar krščanske občine, ter dal hujskačem pošten odgovor. — Opazovalec.

Vojska.

Uspehi Italijanov?

Iz Rima poročajo, da se je vršil dne 27. t. m. pri Bukomezu boj med Italijani in Turko-Arabi. Italijanske čete so jutraj zarana napadle turška taborišča pri Bukomezu in ona pri Sidi Saidi. Italijanska kolona je baje pregnala Turke iz njihovih utrjenih taborišč in jih je prisilila, da so se morali umakniti. Italijani so izgubili 18 mož in 2 častnika, 112 mož je bilo pa ranjenih. O izgubah Turkov se nič ne poroča.

Male iznajdbe — velika premoženja.

Ni še dolgo tega, kar je zveza evropskih izdelovalcev steklenic izplačala iznajditelju avtomatičnega stroja za izdelovanje steklenic, Amerikancu Ownu, 15.000.000 mark za evropske patente. Veliko je takih malenkostnih iznajdb, ki so prinesle iznajditeljem milijone in milijone. Nasprotno je mnogo res velikih iznajditeljev, ki so izdatno povzdignili človeško kulturo, umrli v veliki bedi. Tako na primer Ressel, ki je iznašel ladjin vijak, Prehsel, ki je iznašel užigalice, in Madersperger, ki je konstruiral prvi šivalni stroj. Veliko težje se uveljavijo res pomembne ideje, kakor pa primeroma neznatne iznajdbe, ki so pa takoj jasne vsakemu povprečnemu človeku.

Ressel, Madersperger in še cela vrsta drugih genialnih iznajditeljev so umrli nepoznani v največjem siromaštvu; ali De Quillfeldt iz Novega Yerseyja, ki je iznašel vsakomur znani patentni zamašek za steklenice za pivo, je zaslužil 60.000.000 M. Neki gospod Heaton, ki se je dostikrat jezil, ker se je morala njegova žena toliko mučiti, kadar je zapenjala otrokom čevlje, je iznašel majhno zaponko, ki drži gumb na čevlju. S to iznajdbo si je zaslužil ogromno premoženje. Vrečice, ki se rabijo posebno pri pošiljanju „vzorcev brez vrednosti“, se zapirajo z dvoostno spono, katera se porine skozi papir in osti se razpno. Navadno se je pa papir pretrgal, ko je šla spona skozi. Papir ostane pa cel, če se zavaruje odprtina s kovinastim robom. To je tako enostavno, da vsak otrok pojmi, ali vendar se dolgo časa ni spomnil nihče na to, dokler ni neki Dennison dal patentirati kovinasti rob in zaslužil denarja v izobilju.

Že prej omenjeni Quillfeldt bi bil zaslužil s svojo iznajdbo lahko še trikrat 60.000.000 mark, ako bi ne bil iznašel H. Painter še neki drug patentni zamašek, ki je uspešno konkuriral s Quillfeldtovim. Steklenice za pivo in mineralne vode so bile dolgo časa zamašene z zamaškom iz plute. Painter iz Baltimora je pa na zamašek pritiskal kovinasto kapico. Iznajdbo si je dal seveda patentirati. Šest dolgih let je nosil patent v žepu, preden je našel bogatega moža, ki mu je posodil potrebni denar, da je iznajdbo praktično izvedel. Ustanovila se je družba za izdelovanje kovinastih kapic in danes plačuje vsakdo, ki v Združenih državah Severoameriških kupi steklenico s tem zamaškom, čavek tej veliki družbi in tudi seveda Painterju.

Večkratni milijonar je postal tudi oni mož, ki je opazil, da drža lasnice, ki si jih vtika njegova žena, v kite, zelo slabo. Namesto gladkih in ravnih lasnic je iznašel zakrivljene, valovite. Ta iznajdbelj ima dandanes največjo tovarno za igle v Združenih državah.

Siromak je bil sedanji milijonar Adams, preden je izumil „Chewing gum“, gumi za žvečenje. Amerikancam se je gumi za žvečenje zelo priljubil; oslajenega s sladkorjem vajajo ves dan v ustih, dokler ga ne zamene s svežim. Ni posebno čeden prizor na žene, ki žvečijo; nad dobrim okusom se je v prvi vrsti pregrešil iznajdbelj, ki mu pridobljeni milijoni lajšajo težko pot.

Razgled po svetu.

Velika nesreča na železnici. Dne 28. junija ob 6. uri zjutraj je vlak, ki vozi iz Eisenach-a v Heb na Češko, pridrivil v gručo železniških delavcev, ki so delali na progi. 22 delavcev je bilo pri priči ubitih, 1 je pa težko ranjen.

Najvišja hiša na svetu. Doslej je bila najvišja stavba na svetu visoka 700 čevljev. Samo po sebi je umevno, da je bila ta stavba v Ameriki in sicer v New-Yorku. Pred kratkim so pa postavili v New-Yorku oder za stavbo, ki bo visoka 750 čevljev. Hiša ne bo imela nič manj kakor 55 nadstropij, v njej bo prebivalo lahko toliko ljudi kakor v kakem majhnem mestu. Ogrodje hiše je iz jekla. Arhitekti trdijo, da so take hiše izven nevarnosti, da bi se podrle in upajo graditi še dokaj višje.

Koliko vode porabi človek na leto? To vprašanje je skušal rešiti profesor Bache iz pariške Sorbon. Bache je odgovoril: 6.000.000 litrov. Seveda ne popije človek vseh teh 6.000.000 litrov vode. Človeško telo dobiva največjo množino vode posredno. Povprečno poje človek na leto 100 kilogramov kruha in približno tudi toliko mesa. Da pa se pridobi 100 kilogramov kruha in 100 kilogramov mesa, je treba 4.000.000 litrov vode. Človeško telo pa vsebuje samo zelo veliko vode. Človek, ki tehta 75 kilogramov, ima 48 kilogramov vode, kosti imajo 25 procentov, živci nekaj več kakor 50 procentov in koža ima 75 proc. vode. Kri ima 80 delov vode.

Tihotapci z avtomobilom. Iz Norimberka poročajo o avtomobilu, ki je skušal vtihotapiti na Češko 600 kg saharina. Avtomobilisti-tihotapci so pri Ulmu smrtno ranili nekega policista, a so jih končno izsledili in aretirali. Tihotapci so odposlali v Norimberk brzojavko z naslovom: „Müller, pošto ležeče, Norimberk.“ Brzojavko pa so dobile oblasti v roke. Ko je neki policist izkušal avtomobil ustaviti, bi ga pa kmalu bili povozili in avtomobil je zopet ušel. Med tem pa se je posrečilo aretirati razupitega tihotapca Futikarja v trenutku, ko je hotel dvigniti omenjeno brzojavko. Avtomobil, ki so ga zasledovali, je zavozil v neki gozd in je nato prišel na močvirnato zemljo, kjer je obtičal. Tihotapci so avtomobil zapustili in se vrnili v Norimberk nazaj, kjer so se preskrbeli drugi avtomobil. Oba avtomobila sta prišla v roke oblastem, ki so najdenih 600 kg saharina zaplenile, tihotapce pa izročile sodišču.

Družinska drama. Iz Dunaja poročajo: Soproga slikarja Frica Pontinija se je v petek ustrelila, ker se je sprla z možem. Ko je mož prišel domov in videl ženo mrtvo, se je tudi vstrelil. Vzrok, ki je gnal ženo v smrt, ni znan. Gospa Pontini je bila rojena v Celju in je bila hčerka znanega arhitekta g. Schachnerja.

Kobilice napadle avijatika. Iz Madrida poročajo, da pustošijo velikanski roji kobilic madridsko okolico. Neizmerna množina kobilic je bržkone posledica izredno mile zime in nenavadno vročega poletja. Temperatura znaša sedaj v Madridu 36 stop. Celzija. Ko je hotel dne 19. t. m. poleteti avijatik Mauves okoli Madrida, je nenadoma napadel njegov letalni stroj oblak kobilic in aparat je padel iz višine približno kakih 30 metrov na zemljo. Avijatik se ni poškodoval.

O nekem prebrisanem kmetu pripoveduje neki nemški list sledečo šaljivo dogodbico. Kmetič je šel v Bazel na semenj, kjer je prodal vse, kar je pripeljal na semenj. Od izkupička si je kupil vsakovrstnih lepih in koristnih stvari, kakor smodke, meso in par klobasic. Vse to je spravil na svoj voziček. Ko se je vračal domov, si je privoščil še par kozarčkov vina. Ta trenutek je pa porabila neka kmetica, ki je nesla jajca v meho na semenj. Ko je kmetič zagledal svoj voziček prazen, je sklenil, da se maščuje in sicer bridko maščuje. Hitel je k carinskemu uradu, mimo katerega bi morala iti kmetica ter jo ovadil. Z največjo slastjo so carinski uradniki prijeli kmetico ter ji nadiktirali 2 marki in 80 penigov. Nato je pa izvršil kmetič glavni del svojega maščevanja. Onstran carinskega urada je počakal kmetico, ter odvezl kmetici začarinjeno blago. Kmetica ni napravila kaj vselega obraza, tembolj se je pa veselil kmetič.

Zločinstvo v Novem-Yorku. Šef nov-jorske tajne policije Plyn je izjavil, da so pariški apaši še pravi otroci napram nov-jorskim zločincem. Zločinci so organizirani v tajni zvezi, ki se imenuje Lupomorfello. V zadnjem času ni ta banda umorila nič manj kakor 60 ljudi. Povprečno umore vsak dan po eno osebo, najbrže pa še več, ker se nikdar ne najdejo vse žrtve. Največkrat dobe umorjene osebe v kanalih. Plyn je trdno prepričan, da ima banda lastno pokopališče, kjer sami pokopavajo žrtve. Tajna policija nov-jorska upa, da izsledi v najbližjem času to pokopališče.

„Straža“ je najuglednejši spodnještajerski list. toraj inserirajte!

Loterijske številke: Dne 28. junija 1912.

Trst	63	54	8	19	20
Linc	36	9	47	61	53

Izobražena, slovenska, kršćanska obitelj sprejme jeseni majhnega dijaka

v popolno vskrbo. — Naslov v upravnistvu. 159

Na Dobrni se odda služba cerkovnika in organista.

Vse nadrobneje se izve pri kn. šk. župnem uradu Dobrnemu. Tudi hlapec dobi tam tekočo službo. 158

»Straža« je najuglednejši spodnještajski list, ki se zelo mnoga čita zato je inseriranje v njem zelo uspešno.

Kršćansko-socialna zveza priredi letos na Trsat.

Romarski vlak

Vlak bo šel iz Maribora dne 8. julija zjutraj in pride nazaj v Maribor 9. julija zvečer. Sprejemal bo romarje na vseh štajerskih postajah. Vozni red in vozne cene so sledeče:

Vlak odhaja 8. julija ob	Postaje	Vlak se vrne 9. julija ob	Cena za tja in nazaj	
			III. razred	II. razred
Odhod 12. uri 45' zjutraj	Maribor	Dohod 7. uri 50' zvečer	16 kron	22 kron
" 12. " 56' "	Hoče	" 7. " 40' "	"	"
" 1. " 2' "	Slivnica	" 7. " 34' "	"	"
" 1. " 8' "	Rače	" 7. " 29' "	"	"
" 1. " 19' "	Pragarsko	" 7. " 16' "	"	"
" 1. " 31' "	Slov. Bistrica	" 7. " 5' "	15 K 50 v.	21 K 50 v.
" 1. " 46' "	Poljane	" 6. " 51' "	"	"
" 2. " 9' "	Ponikva	" 6. " 28' "	"	"
" 2. " 17' "	Grobelno	" 6. " 21' "	"	"
" 2. " 23' "	Sv. Jurij	" 6. " 15' "	"	"
" 2. " 32' "	store	" 6. " 6' "	"	"
" 2. " 42' "	Celje	" 5. " 56' "	15 kron	21 kron
" 2. " 57' "	Laško	" 5. " 42' "	"	"
" 3. " 9' "	Rimske Toplice	" 5. " 32' "	"	"
" 3. " 28' "	Zidanmost	" 5. " 15' "	14 K 50 v.	20 K 50 v.
" 3. " 40' "	Hrastnik	" 5. " 5' "	"	"
" 3. " 50' "	Trbovlje	" 4. " 58' "	"	"
" 5. " 1' "	Ljubljana	" 3. " 52' "	"	"
Dohod 6. " 47' "	Postojna	"	"	"
Odhod 11. " 30' dopold.	Postojna	"	"	"
Dohod 1. " 36' popold.	Matulje	"	"	"
	Reka	Odhod 11. " 25' predpol.	"	"

Nikdar se ne bode te kesali.

ampak zadovoljni bode te in vedno hvalili slovensko trgovino. ker si lahko veliko denarja prihraniš če bode te vedno kupovali vse Vaše potrebščine v trgovini

J. N. Šoštarich, Maribor Gosposka ul. 5.

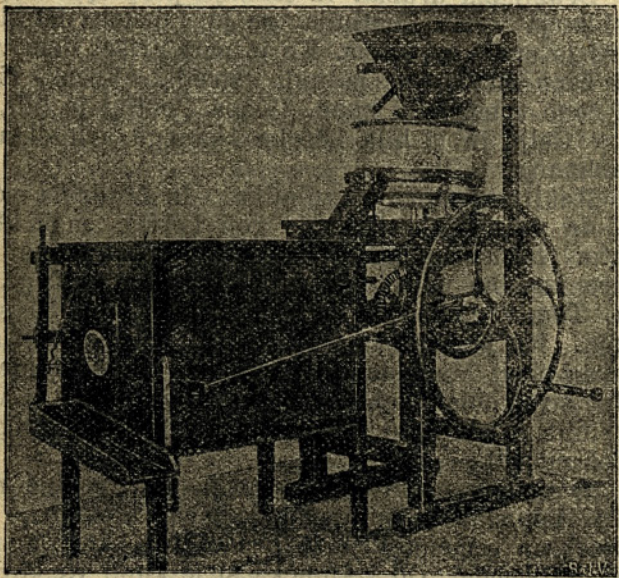
Veliko izbiri najboljšega in najmodernejšega blaga za moške in ženske obleke, platna, sukna, druka, satins, cefira. — Bogata zaloga gotovih oblek, srajce, kravate, ovrtniki, naramnice, nogovice, dežniki itd. — Za telovadna društva vse potrebščine in krgi v zalogi.

Cene veliko nižje kakor drugod. Postrežba strogo solidna

Kupim suhe in sveže gobe v vsaki množini po najvišji ceni. Filialka Ignac Pischler vodja Jos. Perko, Leitersberg, pošta Pesnica. 148

Agitirajte za „Slov. Stražo!“

Fr. Kampuš: Zg. Poljskava pri Pragarskem



vsem kmetom naznani in se jim priporoča, da bi prišli k njemu stroje kupovat, ker zdaj jih ima okoli 2- do 300 doma, vsake vrste, ima zdaj najnovejšo ročno mlatilnico, tudi geplne-mlatilnice, slamoreznice, repoznice, pluge, brane, okopalnice in osipalnice, mlino za sadje in grozje mlet, stikalnice ali preše, najnovejšo sesalke ali pumpe za studence in gnojnice, s katero se lahko napumpa v eni minuti eden polovnjak vode ali gnojnice, vsake vrste male in tudi velike tehtnice, tudi vsake vrste mostne tehtnice, katere pustim sam postaviti na svoj odgovor, stroje za seno kositi, obračati in grabiti, najnovejšo sejalne stroje, pri katerih se prihrani ena tretjina zrna; ima tudi vsakovrstno železje za mlino in žage, tudi motorje na bencin, sesalni plin, surovo olje, sopar ali „dampf“, največje mlatilnice, zraven ima vse kar kdo rabi, stroje za šivat „Central Bobin“ po najnižji ceni, vsakovrstne stroje za kovače, lončarje, opekarje, tudi opreme za pekarije, kotle za kuho, brzoparilnice prave „Alfa Separator“, po najnovejšem izdelane, pri katerih se prihrani zelo veliko časa in drv. Najnovejšo mlino za zrnje mlet, da si lahko vsak kmet doma vsakovrstno zroje melje in doma vsakovrstno moko napravi, goni se lahko na roko, gepl, tudi na vodno in parno moč, domači izdelek, dam tudi vsakemu kmetu na poskušnjo; kolesa ali bicikelne, pisalne stroje vsake vrste. Zmerne nizke cene, ugodni plačilni pogoji, tudi na več let. Kdor k njemu na dom pride, ali ako mu piše, da se on sam pri kmetu oglasi, dobi vsak kmet vse stroje 10 odstotkov ceneje, kakor drugače, vsakemu pride na svoje stroške na dom, da se dogovorita, ne na kmetove stroške. Vse varstvene priprave za mlatilnice se pri njem dobijo, katere mora vsak kmet imeti, kdor ima mlatilnico. 429

Stavbnik se priporoča cenj. občinstvu za izvršitev: stavbnih črtežev, načrtov in proračunov za vsakovrstne zgradbe

kakor: zasebne, uradne, obrtne, cerkvene, šolske, nove in prezidane, po najnovejših izkušnjah in nizkih cenah

Matej Lončarič, stavbnik Voitsberg (Štajersko). 156

Volneno za ženske in sukno za moške obleke zadnje mode razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki v Celju št. 301. Vzorca na zahtevo poštnine prosto.

Liniment mazilo, najboljšo sredstvo, če si hočeš odstraniti potenje nog. Cena 3 krone (tudi v znamkah). — Pošilja franko. **Mestna lekarna pri c. kr. „Orlu“ v Mariboru Glavni trg tik rotovža.** 131

Aparat za lotanje

kakor ga kaže  poleg stoječa slika in kateri bi v nobeni hiši naj ne manjkala, se dobi pri **Zinauer & Co.** 281 **Sv. Jakob v Slov. gor.** Cena s svincem in navodilom samo 5 K. Pošilja se po povzetju. 44 Jako priprosto! Zelo praktično! Nobena igrača!

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvrsuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materijala. == Plaste za pohištvo iz raznobarnega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Rulantni plačilni pogoji. :: Narečila se izvršujejo točno. == Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzjavke: **Kamnoseška družba :: Celje.**

ROBERT DIEHL žganiarna v Celju == priporoča svojo doma žgano šljivovko, trpinovec, vinsko žganje, kvinjerec kakor tudi **štajerski konjak** !!